

Liite 1. Luontotyyppien edustavuus- ja luonnontilaisuusluokat. Kriteeristötaulukko on laadittu seuraavien lähteiden pohjalta: Ahopelto ym., 2021; Airaksinen & Karttunen, 2001; Erävuori ym., 2022; Kemppainen, 2017; Kontula & Raunio, 2018; Mäkelä & Salo, 2024; Tolonen ym., 2019; SYKE & Metsähallitus, 2020; Syrjänen ym., 2016.

LEHDOT		
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	• Luontaisesti syntynyt metsä • Ei merkkejä ihmistoiminnasta lukuun ottamatta vanhoja poimintahakkuita tai metsälaidunnusta (ei metsäteitä tai ojituksia) • Puustossa vaihteleva ikä- ja tilajakauma (myös vanhoja puita) sekä eriasteista lahopuuta • Kuusettuminen ei uhkaa lehdon ominaispiirteitä • Kosteissa ja tuoreissa lehdoissa kostea pienilmasto • Ei juurikaan kulttuurilajeja, eikä lainkaan vieraslajeja
B	Luonnontilaisen kaltainen / vähän heikentynyt	• Rakenne poikkeaa hieman luonnontilaisesta metsästä • Merkkejä lievistä metsänhoitotoimista tai paikoin ojituksia, maasto voi olla paikoitellen hieman kulunut • Kuusettuminen uhkaa jossain määrin lehdon ominaispiirteitä • Peltomaalle syntynyt lehto lähestymässä luonnontilaista metsää • Kulttuurivaikutus vähäinen, yksittäisiä vieraslajeja
C	Heikentynyt	• Vain joitain luonnonmetsän tunnusmerkkejä • Ihmisvaikutus näkyvä, esimerkiksi polkuja ja lievää roskaantumista • Kuusettuminen muuttanut selvästi lehdon ominaispiirteitä • Peltomaalle syntynyt lehto sukkession alkuvaiheessa • Jonkin verran kulttuuri- ja vieraslajeja
D	Täysin muuttunut	• Puuston rakenne luonnontilaisesta metsästä täysin poikkeava • Ihmisvaikutus hyvin selkeä, maasto kulunut ja roskainen • Paljon kulttuuri- ja vieraslajeja
Edustavuus		
A	Erinomainen	• Kohde on luonnontilainen • Kohteella vallitsee tyyppille ominainen (yleensä monilajinen) lajisto ja mahdollisesti vaateliasta, uhanalaista tai harvinaista lajistoa • Pensaskerros hyvin kehittynyt • Lehdossa useita arvokkaita erityispiirteitä kuten: ○ järeä ja vanha puusto, runsaasti eriasteista lahopuuta ○ runsaasti vanhoja lehtipuita, mahdollisesti jaloja lehtipuita ○ monimuotoisuutta lisääviä laikkuja kuten puronvarsia, soistumia, vesistöjen rantoja, soiden reunoja, jyrkäniteitä tai louhikkoja
B	Hyvä	• Kohde on luonnontilainen tai vähän heikentynyt • Lehtolajisto vallitsevaa, mutta muita piirteitä edustava lajisto näkyvää. Ei erityisen vaateliasta lajistoa • Arvokkaita erityispiirteitä vähemmän kuin luokassa A, eikä juurikaan monimuotoisuutta lisääviä laikkuja
C	Kohtalainen	• Kohde on luonnontilaltaan vähän heikentynyt tai heikentynyt • Kohteella esiintyy joitain tyyppilajeja, mutta myös muita piirteitä edustavaa lajistoa • Puuston rakenteessa joitain luonnonmetsän piirteitä
D	Heikko	• Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt • Kohteella vallitsee muita piirteitä edustava lajisto • Puuston rakenne poikkeaa selkeästi luonnonmetsästä
0	Ei luontotyyppi	• Hakkuut, taimikot ja tasaikäiset yhden puulajin nuoret istutusmetsät

KANGASMETSÄT		
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	• Luontaisesti syntynyt metsä • Ei merkkejä ihmistoiminnasta lukuun ottamatta vanhoja poimintahakkuita tai metsälaidunnusta (ei metsäteitä tai ojituksia) • Puustossa vaihteleva ikä- ja tilajakauma (myös vanhoja puita) sekä eriasteista lahoppua • Lehtomaisilla ja tuoreilla kankailla varjoisa ja joskus myös kostea pienilmasto; kuivahkoilla, kuivilla ja karukkokankailla kasvien kasvu rajoittunutta ja lahoaminen hidasta • Ei juurikaan kulttuurilajeja, eikä lainkaan vieraslajeja
B	Luonnontilaisen kaltainen / vähän heikentynyt	• Rakenne poikkeaa hieman luonnontilaisesta metsästä • Merkkejä lievistä metsänhoitotoimista tai paikoin ojituksia, maasto voi olla paikoitellen hieman kulunut • Kulttuurivaikutus vähäinen, yksittäisiä vieraslajeja
C	Heikentynyt	• Vain joitain luonnonmetsän tunnusmerkkejä (esim. vanha talousmetsä, jossa jonkin verran lahoppua) • Ihmisvaikutus näkyvä, esimerkiksi polkuja ja lievää roskaantumista • Jonkin verran kulttuuri- ja vieraslajeja
D	Täysin muuttunut	• Puuston rakenne luonnontilaisesta metsästä täysin poikkeava • Ihmisvaikutus hyvin selkeä, maasto kulunut ja roskainen • Paljon kulttuuri- ja vieraslajeja
Edustavuus		
A	Erinomainen	• Kohde on luonnontilainen • Kohteella vallitsee tyypille ominainen lajisto • Puuston satunnainen tilajakauma ja pienaukkoja • Metsässä useita arvokkaita erityispiirteitä kuten: ○ järeä ja vanha puusto, runsaasti eriasteista lahoppua ○ runsaasti vanhoja lehtipuita ○ monimuotoisuutta lisääviä laikkuja kuten puronvarsia, soistumia, vesistöjen rantoja, soiden reunoja, jyrkänteitä tai louhikkoja ○ kuivahkoilla, kuivilla ja karukkokankailla palanutta puuainesta ○ metsätuhoja (mm. myrsky-, hyönteis- ja sienituhoja)
B	Hyvä	• Kohde on luonnontilainen tai vähän heikentynyt • Kohteella esiintyy oleelliset tyypilajit • Puuston ikä- ja tilajakauma vaihteleva • Arvokkaita erityispiirteitä vähemmän kuin luokassa A
C	Kohtalainen	• Kohde on luonnontilaltaan vähän heikentynyt tai heikentynyt • Kohteella esiintyy joitain tyypilajeja, mutta myös muita piirteitä edustavaa lajistoa • Puuston rakenteessa joitain luonnonmetsän piirteitä
D	Heikko	• Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt • Kohteella vallitsee muita piirteitä edustava lajisto • Puuston rakenne poikkeaa selkeästi luonnonmetsästä
0	Ei luontotyyppi	• Hakkuut, taimikot ja tasaikäiset yhden puulajin nuoret istutusmetsät

KALLIOT JA KALLIOMETSÄT		
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	- Ei merkkejä ihmistoiminnasta eikä kuluneisuutta - Puuston ikä- ja tilajakauma vaihteleva, lahoppuuta - Ei juurikaan kulttuurilajeja, eikä lainkaan vieraslajeja
B	Luonnontilaisen kaltainen / vähän heikentynyt	- Vain vähäisiä tai vanhoja merkkejä ihmistoiminnasta, maasto voi olla paikoitellen hieman kulunut - Kulttuurivaikutus vähäinen, yksittäisiä vieraslajeja
C	Heikentynyt	- Selviä merkkejä ihmistoiminnasta (esim. puustoa käsitelty, vanhaa kiviaineksenottoa ja polkuja) - Jonkin verran kulttuuri- ja vieraslajeja
D	Täysin muuttunut	- Puuston rakenne luonnontilaisesta metsästä täysin poikkeava - Ihmisvaikutus hyvin selkeä, maasto kulunut ja roskainen - Paljon kulttuuri- ja vieraslajeja
Edustavuus		
A	Erinomainen	- Kohde on luonnontilainen - Kohteella vallitsee tyypille ominainen lajisto ja mahdollisesti uhanalaista tai harvinaista lajistoa - Kalliometsät harvapuustoisia, puuston ikä- ja tilajakauma vaihtelee - Pienipiirteistä vaihtelua kallioperän muotojen, ilmansuunnan, maaperän paksuuden, kasvupaikkatyypin ja puuston suhteen - Useita arvokkaita erityispiirteitä kuten: - järeitä ja vanhoja mäntyjä, eriasteista lahoppuuta - palanutta puuainesta - monimuotoisuutta lisääviä kohteita kuten korkeita pystyseinämiä tai ylikaltevia seinämiä, luolamaisia onkaloja, louhikoita, paisteisia kallioniittyjä ja avokallioita sekä painanteiden suolaikkuja - monipuolinen topografia ja kivilajisto
B	Hyvä	- Kohde on luonnontilainen tai vähän heikentynyt - Kohteella esiintyy oleelliset tyypillajit - Puuston ikä- ja tilajakauma vaihteleva - Arvokkaita erityispiirteitä vähemmän kuin luokassa A
C	Kohtalainen	- Kohde on luonnontilaltaan vähän heikentynyt tai heikentynyt - Kohteella esiintyy joitain tyypillajeja, mutta myös muita piirteitä edustavaa lajistoa - Puusto melko tasaikäistä, joitain vanhoja mäntyjä ja keloja, vain vähän lahoppuuta - Ei merkittäviä geologisia piirteitä
D	Heikko	- Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt - Kohteella vallitsee muita piirteitä edustava lajisto - Puuston rakenne poikkeaa selkeästi luonnonmetsästä
0	Ei luontotyyppi	Hakkuu, rakennettu tai louhittu

SUOT		
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	- Suolla ja sen välittömässä läheisyydessä ei merkkejä ihmistoiminnasta (ojituksia, kuivattavia tekijöitä, tiestöä) - Vedenpinnan taso suotyyppille ominainen - Puustoisten soiden pienilmasto kostea ja varjoisa - Luhdissa pysyvä liikkuvien tai tulvivien pintavesien vaikutus - Ei vieraslajeja
B	Luonnontilaisen kaltainen / vähän heikentynyt	- Suolla ja sen välittömässä läheisyydessä vain vähäisiä tai vanhoja merkkejä ihmistoiminnasta, esimerkiksi: - yksittäisiä umpeutuneita ojia suon reunaosissa - umpeutuvia turpeennostokuoppia tai niiden rakenteita - puustoisilla soilla merkkejä vähäisestä harsinnasta - hieman polkuja - Vesitalous pysynyt ennallaan muualla paitsi suon reunaosissa - keidassoiden laiteiden vesitalous paikoin muuttunut - Suon keskiosien lajistossa ei muutoksia - Yksittäisiä vieraslajeja
C	Heikentynyt	- Suolla ja sen välittömässä läheisyydessä selviä merkkejä ihmistoiminnasta (esim. ojia suon joissain osissa) - Vesitalous muuttunut joissain suon osissa - keidassoilla ojitus vaikuttanut reunaluisun tai keskustan vesitalouteen - Muutoksia lajistossa - Jonkin verran vieraslajeja
D	Täysin muuttunut	- Suo selvästi muuttunut ihmistoiminnan vaikutuksesta - Vesitalous muuttunut koko suolla - Lajisto poikkeaa selvästi luonnontilaisesta - Paljon vieraslajeja
Edustavuus		
A	Erinomainen	- Kohde on vesitaloudeltaan ja puustoltaan luonnontilainen - Kohteella vallitsee tyyppille ominainen lajisto ja mahdollisesti vaateliasta, uhanalaista tai harvinaista lajistoa - Suolla useita arvokkaita erityispiirteitä kuten: - puustoisilla soilla eri-ikäinen myös vanhoja puita sisältävä puusto. Runsaasti eriasteista lahoppua (puuston määrä huomioiden) - pohja- ja pintaveden virtauksien aiheuttamaa ravinteisuuden vaihtelua, ja näihin liittyvää luhta- ja lähdelajistoa - kangasmetsän reunaa tai vesistöjen rantaa ja näille tyyppillistä kasvillisuutta - Avosoilla rimpi-, väli ja mätäspinnan vaihtelua
B	Hyvä	- Kohde on luonnontilainen tai vähän heikentynyt (esim. vanhoja umpeutuneita ojia tai vanhoja merkkejä puiden poistosta) - Kohteella esiintyy oleelliset tyyppilajit - Puustoisilla soilla puuston rakenteessa luonnontilaisuuteen viittaavia piirteitä kuten satunnainen ikä- ja kokojakauma, lahoppu ja sekapuustoisuus
C	Kohtalainen	- Kohde on luonnontilaltaan vähän heikentynyt tai heikentynyt (esim. luonnontilaisen kaltainen vesitalous on palautumassa oijen umpeutuessa) - Kohteella esiintyy joitain tyyppilajeja, mutta myös muita piirteitä edustavaa lajistoa - Puuston kasvu tai taimettuminen lisääntynyt

D	Heikko	- Kohde on luonnontilaltaan heikentynyt (esim. melko tuoreita ojia, jotka vaikuttavat selkeästi alueen vesitalouteen) - Kohteella vallitsee muita piirteitä edustava lajisto - Puuston kasvu kiihtynyt, puusto tihentynyt ja/tai puuttomat alueet metsittyneet
0	Ei luontotyyppi	Turvekankaat, muuttumat ja ojikot
PERINNEBIOTOOPIT		
Luonnontilaisuus		Ei sovelleta, koska perinnebiotooppien elinvoimaisuus on hoidosta riippuvainen.
Edustavuus		
A	Erinomainen	- Kohteella vallitsee tyyppille ominainen lajisto ja mahdollisesti uhanalaista tai harvinaista lajistoa. Lajimäärä on suuri - Perinteinen maankäyttö (laidunnus/niitto/muu hoito) - on jatkunut lähes yhtäjaksoisesti pitkään tai - kohde on otettu uudelleen käyttöön tauon jälkeen ja edustava lajisto on täysin palautunut tai - jos maankäyttö on loppunut, kohteella on useita uhanalaisia lajeja tai luontotyyppi on hyvin harvinainen - Puustoisilla tyypeillä sulkeutumaton eri-ikäinen puusto, järeitä tai vanhoja lehtipuita, lahoppua - Ei puustoa (puustoisia tyyppejä lukuun ottamatta) tai pensastoa - Ei vieraslajeja eikä rehevöitymisestä tai umpeenkasvusta kertovia lajeja
B	Hyvä	- Kohteella esiintyy oleelliset tyyppilajit ja lajisto on monipuolinen - Perinteinen tai lähes perinteinen maankäyttö (laidunnus/niitto/muu hoito) - on jatkunut pitkään tai - kohde on otettu uudelleen käyttöön tauon jälkeen ja edustava lajisto on pääosin palautunut tai - jos maankäyttö on loppunut, kohteella on (alueellisesti) uhanalaisia lajeja ja luontotyyppi on harvinainen tai maisemallisesti arvokas - Pienialaista pensoittumista tai taimettumista - Yksittäisiä vieraslajeja, hieman rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta kertovia lajeja
C	Kohtalainen	- Kohteella esiintyy joitain tyyppilajeja, mutta myös muita piirteitä edustavaa lajistoa - Aiemmin ollut perinteistä maankäyttöä (laidunnus/niitto/muu hoito) ja jäljellä on joitain perinnemaisema-arvoja. Kunnostuskelpoinen - Pensaikko on vallannut alaa jonkin verran - Jonkin verran vieraslajeja sekä rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta kertovia lajeja
D	Heikko	- Kohteella vallitsee muita piirteitä edustava lajisto - Perinnemaisema-arvoja vaikea tai mahdoton palauttaa - Kohde on voimakkaasti pensoittunut - Paljon vieraslajeja sekä rehevöitymisestä ja umpeenkasvusta kertovia lajeja
0	Ei luontotyyppi	Kokonaan umpeenkasvanut tai ei perinnebiotooppien piirteitä

SISÄVEDET JA RANNAT		Sisältää järvet, lammet, lähteiköt, virtavedet ja näiden luontotyyppien rannat. Virtavesiä arvioidessa otetaan huomioon koko uoma tai uoman osa.
Luonnontilaisuus		
A	Luonnontilainen	- Vesialueella ja rannalla/lähiympäristössä ei merkkejä ihmistoiminnasta (esim. ei ruoppauksia, uomaa ei ole perattu tai rantapuustoa käsitelty). Vesialueen luonnontilan ominaispiirteitä: - järvissä ja lammissa ominainen lajisto, lähtö- ja tulouomat luonnontilaisia, varjostava rantapuusto ja pensaikko sekä rantojen lahopuu - lähteiköissä ominainen (vaateliäs) lajisto, kostea ja vakaa pienilmasto, ei jäätymistä, veden purkautuminen maanpinnalle, varjostava kasvillisuus sekä lahopuu - uomissa mutkittelu, leveys- ja syvyysvaihtelut, suvantojen ja virtapaikkojen vuorottelu, kosket, särkät, monimuotoinen pohjan rakenne, lahopuu sekä ominainen lajisto - Vedenlaadussa vain vähäisiä merkkejä rehevöitymisestä tai muusta vedenlaadun huononemisesta - Virtaama luontainen, vedenpinta luonnollisella tasolla ja vedenkorkeus vaihtelee luonnollisen rytmin mukaan (esim. norojen kausikuivuus) - Vesialueella tai rannalla ei ole vieraslajeja
B	Luonnontilaisen kaltainen / vähän heikentynyt	- Vesialueella ja rannalla/lähiympäristössä vain vähäisiä tai vanhoja merkkejä ihmistoiminnasta (esim. joskus perattu uoma, joka on palautunut luonnontilaisen kaltaiseksi) - Vedenlaatu voi olla jossain määrin heikentynyt - Vesialueella tai rannalla voi olla yksittäisiä vieraslajeja
C	Heikentynyt	- Vesialueella ja rannalla/lähiympäristössä selviä merkkejä ihmistoiminnasta, mutta kohde on ennallistumassa (esim. uoma on alkanut mutkittelemaan tai rantapuustoa on osittain jäljellä) - Vedenlaatu on heikentynyt - Vesialueella tai rannalla on jonkin verran vieraslajeja
D	Täysin muuttunut	- Vesialue ja ranta/lähiympäristö selvästi muuttunut ihmistoiminnan vaikutuksesta (esim. uoma pääosin perattu tai rantapuustoa ei ole juuri ollenkaan jäljellä) - Vedenlaatu on merkittävästi heikentynyt - Vesialueella tai rannalla on paljon vieraslajeja
Edustavuus		
A	Erinomainen	- Vesialue ja ranta/lähiympäristö on luonnontilainen - Kohteella vallitsee tyypille ominainen lajisto - Kohteen ominaispiirteet ovat edustavia (lueteltu luonnontilaisuuden yhteydessä)
B	Hyvä	- Vesialue ja ranta/lähiympäristö on luonnontilainen tai vähän heikentynyt - Kohteella esiintyy oleelliset tyypilajit - Kohteen ominaispiirteet ovat vähemmän edustavia kuin luokassa A
C	Kohtalainen	- Vesialue ja ranta/lähiympäristö on luonnontilaltaan vähän heikentynyt tai heikentynyt - Kohteella esiintyy joitain tyypilajeja, mutta myös muita piirteitä edustavaa lajistoa
D	Heikko	- Vesialue ja ranta/lähiympäristö on luonnontilaltaan heikentynyt - Kohteella vallitsee muita piirteitä edustava lajisto
0	Ei luontotyyppi	Keinotekoiset vesialueet kuten ojat, kaivetut lammet ja kaivot

Lähteet

- Ahopelto, L., Lähteenmäki T., Hiironniemi, K., Lundgren L., Aia, K. & Rönnberg, M. 2021. Kriteeristö luontoarvojen luokitteluun Espoossa. Espoon ympäristökeskus 2021.
- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001. Natura 2000 -luontotyyppiopas. 2. korjattu painos. Ympäristöopas 46. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Erävuori, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J.-P., Routasuo, P., Suominen, H. & Vauhkonen, M. 2022. Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:7.
- Kempainen, R. 2017. Perinnemaisemien inventointiohje. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 25/2017.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2 - luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.
- Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L. & Halonen, L. 2019. Pienvesiopas: Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 36/2019.
- SYKE & Metsähallitus. 2020. Natura 2000 -luontotyyppien inventointiohje. Versio 9.
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen: METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016–2025. Ympäristöministeriön raportteja

Liite 2. Huomionarvoisten luontotyyppien kuvaukset.

Osa 2A. Hankealueen huomionarvoisten luontotyyppien kuvaukset. Uhanalaisuusluokka on määriteltä Etelä-Suomen mukaan.

1	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Mustikkaturvekangas	4	C	0	1,26 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Monimuotoisuutta tukeva kohde			

Uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien perusteella kuvio on rajattu monimuotoisuutta tukevana kohteena. Noin 70-vuotias kangaskorpimainen turvekangas, jolla sijaitsee vanhoja ojituksia. Alueen kaakkois- ja lounaisreunasta alkaa avohakkuu. Metsä alkaa muistuttaa vesitaloudeltaan luonnontilaista, ja lahoppua on runsaasti. Metsässä on useita huomionarvoisia lajeja: vaarantunut ryväsjäkäle sekä alueellisesti uhanalaiset rakkosammal ja kastanja- ja palosuomujäkäle. Lisäksi alueelta tehtiin havainto vanhan metsän indikaattoreihin kuuluvasta riukukäävästä ja Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluvasta (EU:n luontodirektiivin liite V) pallopäärahkasammaleesta. Kastanja- ja palosuomujäkäle viittaavat palovaikutukseen. Uhanalaisista metsälinnuista alueelta tavattiin vaarantuneeksi luokiteltu töyhtötiainen ja erittäin uhanalaiseksi luokiteltu hömötiainen.

2	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Lähteiköt (EN)	1	B	B	0,13 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lähteet ja lähdesuot (7160) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (lähteet) Vesilain 2:11 §:n suojeltu vesiluontotyyppi (lähde)			

Noin 40-vuotiaassa tuoreen kankaan kuusikossa sijaitseva suurehko avolähde ja sen ympärillä olevat tihkupinnat ja hetteiköt. Lähdeympäristö muistuttaa luonnontilaista, vaikka lähistöllä on ojituksia. Lähteen ympäristössä on kuusen lisäksi hieskoivua. Kenttäkerroksessa on runsaasti metsäkortetta sekä jonkin verran muun muassa harmaasaraa, metsäimarretta, käenkaalia ja varpuja. Hetteikön pohjakerroksessa on rahkasammalia (muun muassa korpirahkasammalta) ja korpikarhunsammalta. Lähteessä on luhtakuirisammalta ja vesitähteä. Lähteet ovat vesilain nojalla suojeltuja ja kuuluvat metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

3	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Korpirämeet (EN)	3	C	C	1,05 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0)			

Suo, jonka kasvillisuus muistuttaa korpirämettä, mutta puusto ei ole luontotypille ominainen, koska mäntyä ei ole ja puusto on melko kitukasvuista. Alue vaihtuu länsipäässä ruohokorveksi, jossa on tervaleppää, mutta muu puusto on hakattu. Korpirämeellä esiintyy harvakseltaan hieskoivua ja paikoitellen kuusta. Kenttäkerroksessa suopursu on valtalaji. Lisäksi korpirämeellä kasvaa muun muassa tupasvillaa, pallosaraa, mustikkaa ja puolukkaa. Pohjakerroksessa on rahkasammalia ja korpikarhunsammalta.

4	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Sarakorvet (EN)	3	B	B	0,1 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (jouto- ja kitumaan suot)			

Metsän keskellä noin 0,1 hehtaarin kokoinen luonnontilaisen kaltainen ruohoinen sarakorpi. Mättäillä kasvaa kitukasvuista hieskoivua ja muutama kuusi. Pensaskerroksessa on hieman pajuja. Kenttäkerroksen selkeä valtalaji on korpikastikka, jonka seassa on hieman kurjenjalkaa, terttualpia ja luhtasaraa. Pohjakerros koostuu sararahkasammalesta, jonka seassa on paikoitellen vaalearahkasammalta. Märimmillä pinnoilla on lisäksi okarahkasammalta. Mättäillä on seinäsammalta ja metsäkerrossammalta. Korpi sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

5	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (VU) ja Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	1	B	B	1,53 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen luontotyyppi Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (purot ja norot) Vesilain 2:11 §:n suojeltu vesiluontotyyppi (noro)			

Hakkuiden keskellä oleva noin 1,5 hehtaarin kokoinen tuore kangas, jossa on kuivahtanut pieni lampi tai tihkupinta, kasvillisuuden peittämä kuivunut noronuoma sekä paikoitellen virtaava noro, jonka varrella on ruohokorpi (kuvattu alla omana luontotyyppinä). Metsässä on paikoitellen lehtomaisen kankaan piirteitä sekä rehevämpiä kohtia. Eriasteista lahoppua on runsaasti. Puusto on järeää, paikoitellen yli 100-vuotiasta kuusikkoa, jonka seassa on hieman koivua. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi paikoitellen harmaaleppää ja pihlajaa. Kenttäkerroksen valtalajit ovat mustikka, metsäkastikka ja lillukka. Rehevällä noronvarrella on muun muassa mustaherukkaa, soreahiirenporrasta, sudenmarjaa, rantamataraa ja suo- sekä metsäorvokkia. Pohjakerroksen valtalajeja ovat seinäsammal ja metsäkerrossammal. Kuvassa näkyvän kuivahtaneen vesialueen kivillä on oka- ja korpilahkasammalta, kiiltolehväsamalta ja kinnassammalta (*Scapania* sp.). Mahdollinen tihkupinta kuuluu vesi- ja metsäläkiin. Kuvio on aiemmin lisätty metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin norona. Metsäalue noroineen ja mahdollisine tihkupintoineen muodostaa ympäristöltään arvokkaan, monimuotoisuuden kannalta tärkeän kokonaisuuden.

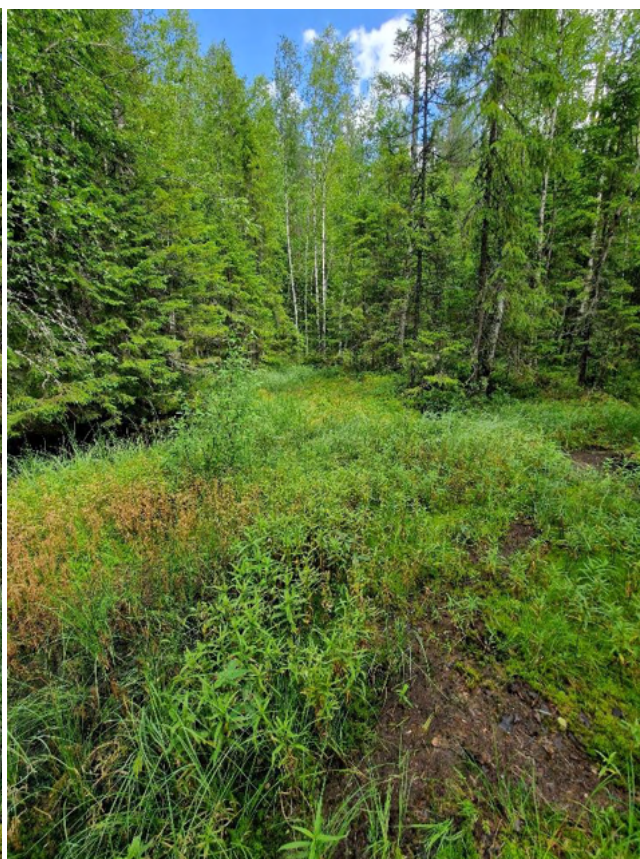
6	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Ruohokorvet (EN) ja Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	1	B	B	0,24 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (ruohokorvet + purot ja norot) Vesilain 2:11 §:n suojeltu vesiluontotyyppi (noro)			

Edellä kuvatun tuoreen kankaan reunaosissa sijaitseva noron varrelle muodostunut ruohokorpi. Ruohokorpi on muuten luonnontilainen, mutta lähellä on hakkuita. Lahopuuta on melko paljon. Puusto on noin 80-vuotiasta kuusta, jonka seassa on nuorempaa hieskoivua ja harmaaleppää. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi mustaherukkaa. Kenttäkerroksessa on runsaasti soreshiirenporrasta, vehkaa, terttualpia, suo-orvokkia, suo- ja metsäkortetta sekä korpikastikkaa. Lisäksi esiintyy muun muassa hento-, pitkäpää-, tähti- ja harmaasaraa. Noronvarren sammallajisto on hyvin monimuotoinen koostuen muun muassa korpi-, vaalea- ja okarahkasammalta, lehvasammalia, suikerosammalia, sirppisammalia, palmusammalta, luhtakuirisammalta, rantasiipisammalta, lapasammalta (*Pellia* sp.), kinnassammalta (*Scapania* sp.) ja keuhkosammalta. Osa sammalista viittaa noron lähteisyyteen. Korvessa esiintyvä hentosara on koko Suomessa silmälläpidettävä laji, ja alueellisesti se on uhanalainen. Korpi täyttää metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen kriteerit (ruohokorvet). Noro on jo aiemmin lisätty metsälain erityisiin elinympäristöihin, ja se täyttää yhä sen kriteerit. Noro on myös vesilain nojalla suojeltu. Tässä kuvattu ruohokorpi ja noro muodostaa edellä kuvatun tuoreen kankaan kanssa monimuotoisen ja luontoarvoiltaan arvokkaan alueen.

7	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Sarakorvet (EN)	3	B	B	0,31 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (jouto- ja kitumaan suot)			

Uoman vierellä oleva luhtainen sarakorpi. Uomaa on todennäköisesti joskus suoristettu. Luonnontilaisen kaltainen korpi seurailee kapeana vyöhykkeenä uomaa. Uoman reunoilla on kuusta ja hieskoivua, pensaskerroksessa on lisäksi virpajua. Uomassa kasvaa pullosaraa, tertsualpia ja järvikortetta. Nevamaisella osuudella on tertsualpin lisäksi kurjenjalkaa, suo-orvokkia, jouhi-, tähti- ja rahkasaraa, korpikastikkaa, karpalaa, rätvänää ja metsätähteä. Mättäillä on mustikkaa ja puolukkaa. Pohjakerroksen valtalajina on sarakasammal, jonka seassa on vaalearahkasammalta. Korpi sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin (jouto- ja kitumaan suot). Sarakorvesta luoteeseen uoman vieraä jatkuva soistuma (rajatun alueen ulkopuolella) on tiheää kuusivaltaista korpea, jossa kasvaa useita mättäitä alueellisesti uhanalaista hentosaraa.

8	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Saranevat (VU)	4	B	B	0,1 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen luontotyyppi Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (jouto- ja kitumaan suot)			

Keskellä metsää avoin soistuma, jossa on saranevan kaltainen kasvillisuus. Alue on luonnontilaisen kaltainen, vaikkakin lähellä on harvennettu metsää. Muutamalla avosuolla olevalla mättäällä kasvaa kitukasvuista hieskoivua, kuusta ja mäntyä. Nevaa reunustaa samat lajit ja pensaskerroksessa kiiltopaju. Kenttäkerroksen valtalajina on jouhisara, lisäksi esiintyy pullo-, tähti- ja mutasaraa, karpaloa, pyöreälehtikihokkia ja raatetta. Mättäillä kasvaa mustikkaa, puolukkaa, lakkaa ja rätvänää. Pohjakerroksessa vallitsee sararahkasammal, matalilla mättäillä on lisäksi vaalea- ja varvikkorahkasammalta, punarahkasammalryhmän sammalta ja suonihuopasammalta. Korkeimmilla mättäillä on seinäsammalta, kangaskarhunsammalta ja -rahkasammalta. Suolla on pieni rimpi. Saranevan vieressä kaakkoispuolella on toinen pienempi soistuma, jossa kasvillisuus on muuten samaa mutta mätäspintaisempaa ja alueen poikki menee vanha metsäkoneura. Neva sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin (jouto- ja kitumaan suot).

9	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Ruohokorvet (EN)	3	B	B	0,45 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (ruohokorvet)			

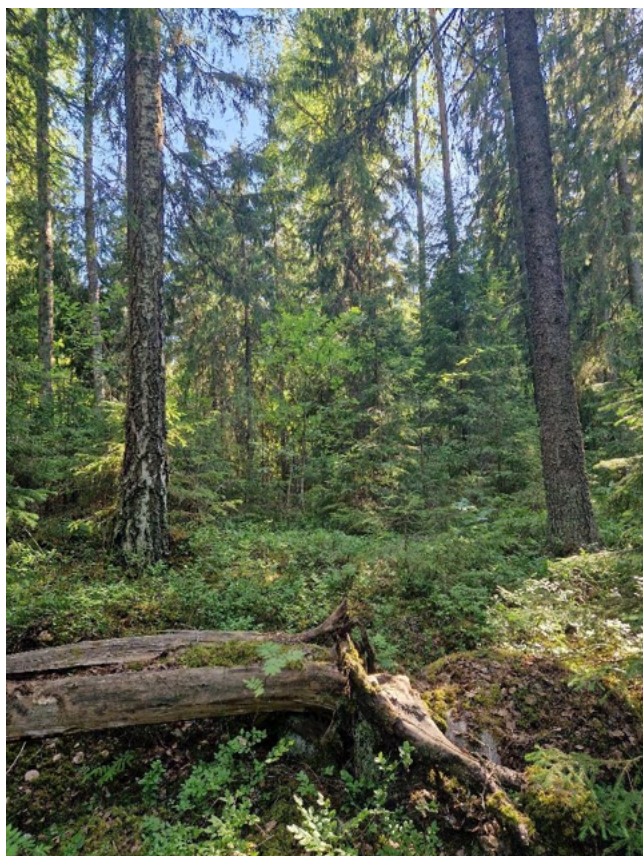
Lähes puolen hehtaarin kokoinen luonnontilaisen kaltainen ruohokorpi, jossa esiintyy hyväkasvuista tervaleppää. Alue rajautuu vanhoihin metsäkoneuriin. Korven pääpuulaji on kuusi, ja tervalepän lisäksi seassa on hieskoivua. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi virpa- ja kiiltopajua. Kenttäkerroksen valtalajeja ovat korpikastikka, kurjenjalka, metsäkorte, luhtasara ja rantamatara. Mättäillä kasvaa soreahiirenporrasta, metsäalvejuurta, mustikkaa, puolukkaa, nuokkotalvikkia, pallosaraa ja käenkaalia. Pohjakerroksessa on muun muassa korpi-, oka-, vaalea- ja varvikkorahkasammalta sekä korpikarhunsammalta, mättäillä esiintyy metsäkerrossammalta. Korpi sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin (ruohokorvet). Ruohokorpi vaihettuu kangaskorpeen (rajauksen ulkopuolella), jossa menee vanhoja metsäkoneuria.

Osa 2B. Sähkönsiirtoreittien huomionarvoisten luontotyyppien kuvaukset. Uhanalaisuusluokka on määriteltä Etelä-Suomen mukaan.

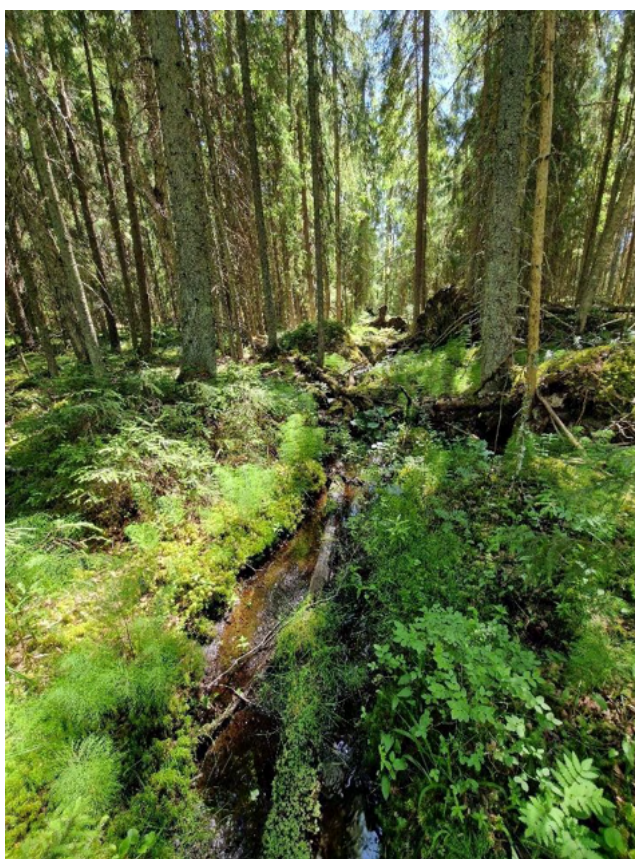
10	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (VU)	4	B	B	0,44–1,65 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen luontotyyppi			

Sähkönsiirtoreiteiltä kartoitettiin 12 kappaletta samantyyppisiä varttuneita (noin 80–100-vuotiaita) tuoreita kankaita, jotka ovat suurelta osin luonnontilaisen kaltaisia. Osassa metsistä ei ole merkkejä ihmistoiminnasta, joissain on pieniä polkuja, kahdessa on vanhoja juoksuhautoja ja kahdessa on hieman vanhoja metsänkäsittelyn merkkejä (metsäkoneen ura ja risukasoja). Lahopuuta on vaihtelevasti (niukka-runsas). Puuston valtalaji on useimmiten kuusi, mutta joillain kohteilla myös mänty. Seassa on toisinaan koivua ja haapaa. Pensaskerroksessa on useimmiten puiden taimien lisäksi vain pihlajaa. Kenttäkerroksen valtalaji on mustikka, usein esiintyy lisäksi vanamoaa, oravanmarjaa, metsä- ja kangasmaitikkaa, lillukkaa, metsäalvejuurta, kevätpiippoa, metsäkastikkaa ja metsälauhaa. Pohjakerroksessa metsäkerrossammal ja seinäsammal ovat vallitsevia. Soistuneissa kohdissa on usein rahkasammalia sekä pallosaraa ja metsäkortetta.

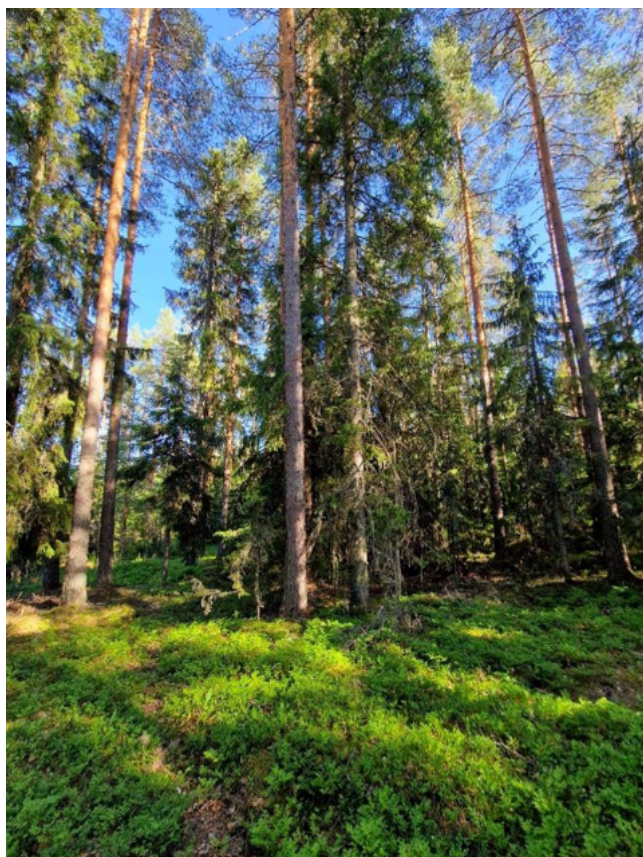
11	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	1	A	A	0,25 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (purot ja norot) Vesilain 2:11 §:n suojeltu vesiluontotyyppi (noro)			

Varttuneen kuusimetsän keskellä virtaava luonnontilainen noro ja norosta hieman sivumpana oleva pienialainen saniaiskorpi. Korvessa metsäkorte, soreahiirenporras, metsäälvejuuri, metsäimarre ja mustikka ovat runsaita. Pohjakerroksessa vallitsee korpilahkasammal. Noron varrella oleva puusto on nuorempaa kuin ympäröivässä metsässä, mutta puulajisuhteet ovat samat kuusen ollessa pääpuulaji. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi myös harmaaleppää. Noronvarren mättäillä on harmaa- ja tähtisaran lisäksi alueellisesti uhanalaista korpi- ja hentosaraa. Noron välittömässä läheisyydessä on muun muassa terttualpia, korpikaislaa, rentukkaa, suo- ja korpiorvokkia, rantamataraa ja jänönsalaattia. Korpiorvokki on alueellisesti uhanalainen laji. Noronvarren sammaleita ovat luhtakuirisammal, okarahkasammal, hetealvesammal, lehväsammat, lapasammal (*Pellia* sp.), tihkusammal (*Oncophorus* sp.), kinnassammal (*Scapania* sp.), sirppisammal (*Sarmentypnum* sp./ *Warnstorfia* sp.), ja mättäillä oleva korpilahkasammal. Alueelta on aikaisemmin löydetty uhanalaista ryytisammalta (VU) ja korpahohtosammalta (VU), joista korpahohtosammalta havaittiin myös maastokartoituksen yhteydessä. Korpahohtosammal on uhanalaisuutensa lisäksi luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltava sekä rauhoitettu laji (LSA 2023/1066) ja luontodirektiivin laji (liite II). Noro täyttää metsälain erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit ja se on vesilain suojeltu vesiluontotyyppi.

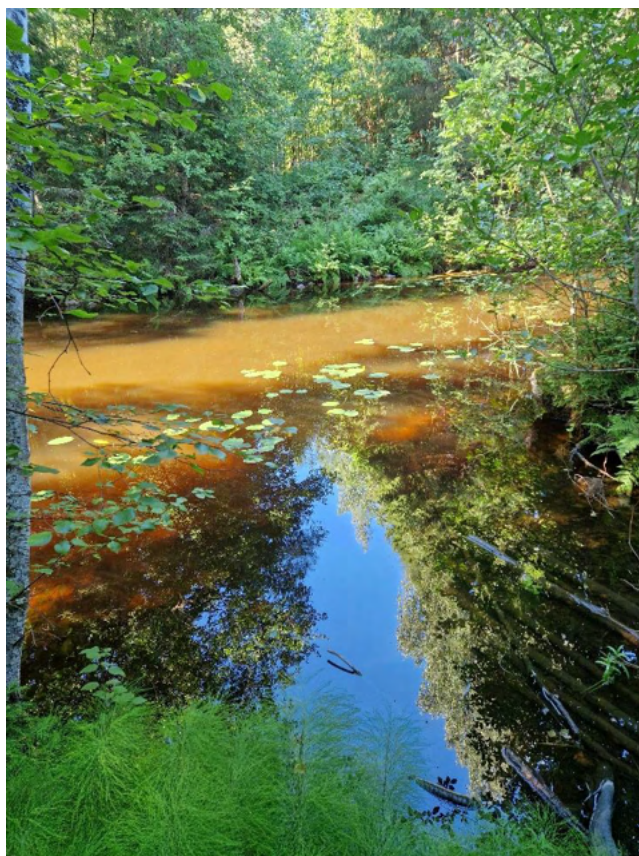
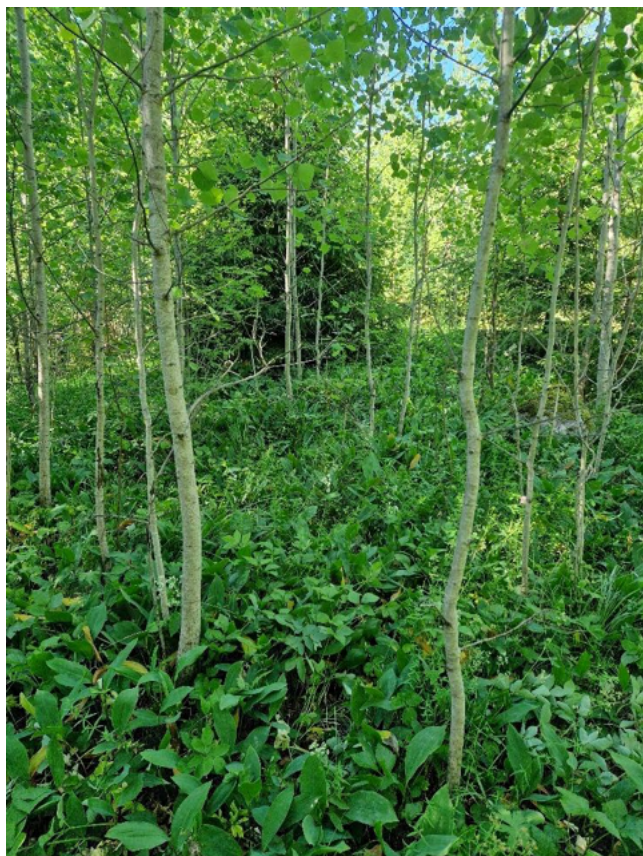
12	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (VU) ja Kalliometsät (NT)	4	C	C	0,73 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen luontotyyppi Suomen vastuuluontotyyppi kalliometsät			

Maastokartan perusteella harjulla sijaitseva varttunut tuore kangas, joka rajoittuu kalliometsään. Alueen poikki kulkee muutaman metrin levyinen sähkölinja, ja ympärillä on hakkuita, mutta itse metsä on luonnontilaisen kaltainen. Puusto on noin 80-vuotiaista, seassa esiintyy vanhempia puuyksilöitä ja lahoppuuta on jonkin verran sekä maassa että keloina. Pääpuulaji männyn seassa on kuusta, rauduskoivua ja ohuita haapoja. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi katajaa, kalliometsässä myös pihlajaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksen valtalaji on mustikka, jonka seassa on metsälauhaa, metsäkastikkaa, kieloa ja puolukkaa, kalliometsässä myös kivikkoalvejuurta ja nurmirölliä. Pohjakerroksessa on seinäsammalta ja metsäkerrossammalta, kalliometsässä lisäksi kalliotierasammalta, kynsisammalia ja poronjäkäliä. Alue sijaitsee pinnanmuotojen perusteella harjulla, mutta alueelta ei löydy harjuille tyypillistä kasvillisuutta. Kalliometsät kuuluvat Suomen vastuuluontotyyppisiin.

13	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kuivat runsasravinteiset lehdot (VU) ja Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	3	C	C	0,29 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) + pikkujoet ja purot (3260)			

Kuiva runsasravinteinen lehto, joka vaihtuu tuoreen ja kostean lehdon kautta kahta järveä yhdistävään jokeen. Alueen lähistöllä on teitä ja joen varrella taloja. Kuivassa lehdossa ei ole lahopuuta ja puusto on tasaikäistä. Kuiva lehto sijaitsee rinteiden reunalla pienen mäen laella. Alueen puusto on pääosin nuorta metsää, kuivassa lehdossa vasta taimikkoo, jossa haapa vallitsee ja kuusta on hieman sekapuuna. Lähemmäs jokea mentäessä puusto varttuu, ja mukaan tulee harmaaleppää, vaahteraa, mäntyä ja koivua. Kuivan lehdon pensaskerroksessa on pihlajaa ja vadelmaa. Monilajisen kenttäkerroksen valtalajeja ovat kielo, lillukka, metsäapila, ahomatar, metsäkurjenpolvi ja metsäkastikka. Pohjakerroksessa on metsäliekosammalta, suikerosammalta ja hieman lehväsamalia. Jokea kohti mentäessä lajisto muuttuu: pensaskerrokseen tulee taikinamarjaa ja pajuja ja kenttäkerros alkaa vastaamaan kosteita runsasravinteisiä lehtoja. Aivan joen rannalla on raitaa, tervaleppää, tertsuseljaa ja korpipaatsamaa. Joessa kasvaa ulpukkaa. Joen toisella puolella alkaa kangasmetsä.

14	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	3	B	B	0,15 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut)			

Tuore keskiravinteinen lehto, jossa on paikoitellen myös runsasravinteisen lehdon piirteitä. Pihlajavaltaisen puuston keski-ikä on noin 40-vuotta. Puusto on paikoin tiheää, paikoin aukkoista. Nuorehkon pihlajan seassa on mäntyä, kuusta ja järeitä haapoja. Lahopuuta on hieman etenkin pitkälle lahonneiden kantojen muodossa. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi punaherukkaa. Kenttäkerroksen valtalajeina ovat kiolo, metsäkastikka, käenkaali, lillukka sekä sini- ja valkovuokko. Ravinteisimmissa kohdissa on hieman mustakonnanmarjaa ja sudenmarjaa. Pohjakerros koostuu suikerosammalista ja metsäliekosammalta. Lehto sopii metsälain erityisten tärkeiden elinympäristöjen reheviin lehtolaikkuihin.

15	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Isovarpurämeet (VU)	3	B	B	0,28 ha ja 0,37 ha

Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0)
---	--

Mäntykankaan keskellä kaksi melko luonnontilaista isovarpuräme-soistumaa. Soistumat ovat kasvillisuudeltaan samantyyppiset, mutta eteläinen alue on hieman pienempi, ja isovarpuräme vaihtuu nopeasti pallosararämeen ja kangsarämeen suuntaan. Molempia soistumia kiertää vanhat metsäkoneurat, ja pohjoisen alueen läpi menee umpeenkasvanut vanha metsäkoneura. Puuston pääpuulaji on mänty, jonka seassa on hieman hieskoivua ja kuusta. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi virpajua. Kenttäkerroksen valtalaji on suopursu, minkä lisäksi juolukkaa ja pallosaraa on runsaasti. Kenttäkerroksesta löytyy myös mustikkaa, puolukkaa, tupasvillaa, karpaloa ja reunoilla maariankämmekkää. Pohjakerroksessa vallitsee rämerahkasammal, jonka seassa on paikoitellen punarahkasammalryhmän (*Sphagnum medium coll.*) sammalta. Rämeillä havaittiin erittäin uhanalaista ja rauhoitettua kirjopapurikkoa.

16	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	2	C	C	0,07 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) Luonnonsuojelulain 64 §:n suojeltu luontotyyppi (tervaleppämetsät)			

Vesistön vieressä oleva kostea runsasravinteinen lehto, jonka pääpuulajina on nuori tervaleppä. Seassa on hieman hieskoivua. Puusto on tasaikäistä eikä lahoppua ole. Lehdon vieressä kulkee todennäköisesti levennetty uoma, jossa on runsaasti vieraslaji isosorsimoa, mutta se ei ole levinnyt lehtoon. Lehdon pensaskerroksessa on vadelmaa ja pihlajaa. Kenttäkerroksen valtalaji on nokkonen, minkä lisäksi alueella on muun muassa puna-ailakkia, koiranputkea, nurmilauhaa, keltamoa, sananjalkaa, rönsyleinikkiä, jänönsalaattia, keltaängelmää sekä lehtohorsmaa, -arhoa- ja -kortetta. Paikoitellen kasvillisuus viittaa tuoreen lehdon suuntaan. Nokkonen (ja koiranputki) voi olla runsas kulttuurivaikutuksen johdosta, sillä alue rajautuu toiselta puolelta ihmisen raivaamaan niittyyn. Pohjakerros on suurelta osin paljas, mutta paikoitellen on suikerosammalia. Jos lehto on syntynyt luontaisesti, se voidaan suojella luonnonsuojelulakiin (tervaleppämetsät) nojaten.

17	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	3	C	C	0,1 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin pikkujoet ja purot (3260) Vesilain 3:2 §:n vesistö (vesistön muuttaminen luvanvaraista)			

Luonnontilaisen kaltainen kivikkoinen puro, jota on kuitenkin alueen pohjoispuolelta levennetty ja josta lähtee alueen ulkopuolelta ojitusojia. Rajatun alueen pohjoispuolen levennetyssä uomassa kasvaa runsaasti vieraslaji isosorsimoa. Puron ympärillä on puustoltaan nuorta kosteaa keskiravinteista lehtoa, jota on harvennettu. Valtalajina on hieskoivu, jonka seassa on kuusta ja hieman mäntyä. Kenttäkerroksen valtalajeina ovat saniaiset ja pohjakerroksessa on harvakseltaan lähinnä kangasmetsäsammalia. Purossa kasvaa paikoitellen korpikaislaa ja ranta-alpia. Puron muuttaminen on vesilain nojalla luvanvaraista.

18	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	3	C	C	0,09 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050)			

Läheisestä ojitetusta korvesta vaihtuva kostea keskiravinteinen lehto, jossa lehtipuut (hieskoivu, terva- ja harmaaleppä) vallitsevat, ja kuusta on alikasvoksena. Puuston peittävyys vaihtelee. Alueella menee vanha ojitusoja, ja alue osittain täyttää ruohoturvekankaan piirteitä. Lahopuuta on jonkin verran. Pensaskerroksessa on hieman pihlajaa ja matalakasvuista vadelmaa. Kenttäkerroksen valtalajeina ovat käenkaali ja saniaiset (metsäalvejuuri, soreahiirenporras, korpi- ja metsäimarre), joista erityisesti metsäalvejuuri on runsas. Lisäksi kenttäkerroksessa on korpi- ja metsäkastikkaa, metsäkortetta, oravanmarjaa, metsätähteä ja muutama sudenmarja. Pohjakerros on harva, ja sisältää lähinnä suikerosammalia.

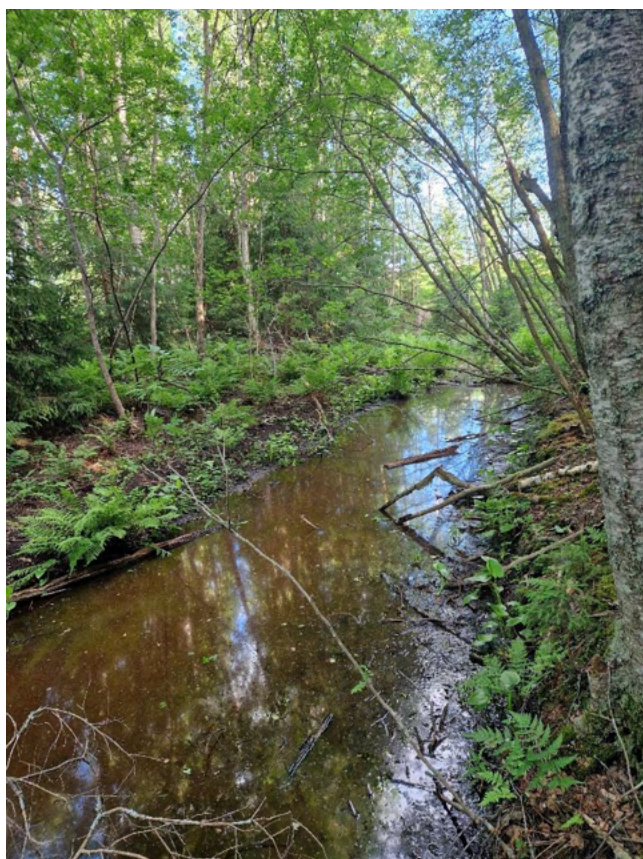
19	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Aitokorvet (EN)	3	B	C	0,28 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Suomen vastuuluontotyyppi kangas- ja aitokorvet			

Luonnontilaisen kaltainen mustikkakorpi, jossa on toisaalta metsäkortekorven piirteitä ja toisaalta ruohoisuutta. Korpea ympäröivä metsä on metsätalouskäytössä ja lähistöllä on avohakkuu. Lahopuuta ei ole lähes yhtään. Valtapuulajina on kuusi, hieskoivua on paljon, ja harmaaleppää ja raitaa hieman. Pensaskerroksessa on virpajua. Välipinnalla metsäkorte ja pallosara ovat runsaita, lakkaa on paikoitellen, ja ruohoisuuteen viittaa satunnainen kurjenjalka ja suokorte. Pohjakerroksen valtalaji on korpilahkasammal, myös korpikarhunsammalta on paikoitellen. Mättäillä on varpuja (mustikka ja puolukka) ja pallosaraa, ja mättäiden sammalpeite koostuu lähinnä metsäkerrossammaleesta ja seinäsammaleesta. Aitokorvet kuuluvat Suomen vastuuluontotyypeihin.

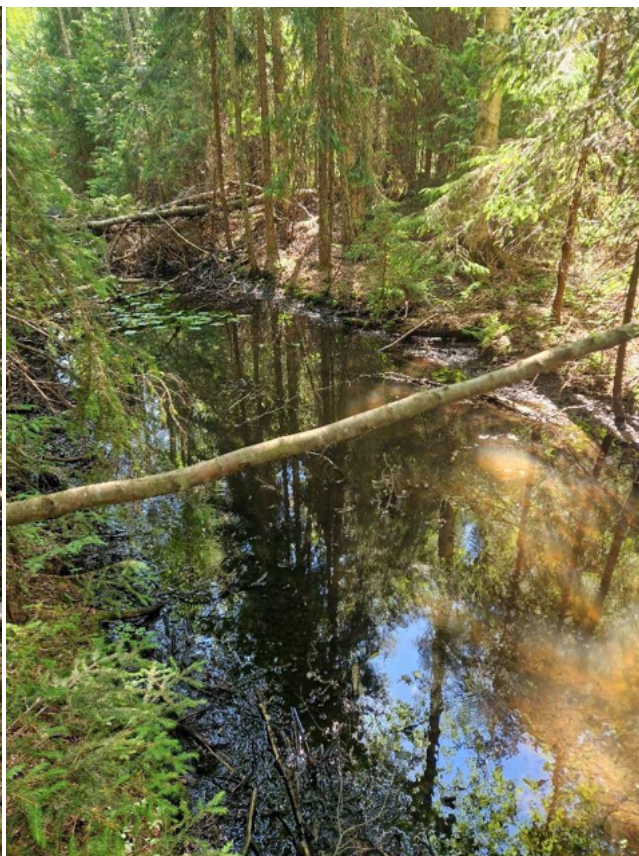
20	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	3	C	C	0,33 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050)			

Alajärven lahden rannalla oleva kostea keskiravinteinen lehto, joka rajautuu todennäköisesti ihmisen muovaamaan uomaan. Lähellä on Turun valtatie ja asutusta. Eriasteista lahoppuuta on melko paljon, myös joessa. Puustossa valtalajina on noin 40-vuotias hieskoivu, minkä lisäksi on harmaaleppää sekä kuusta alikasvoksena. Joen reunalla on pihlajaa. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi musta- ja punaherukkaa, vadelmaa, ja joen rannalla korpipaatsamaa. Kenttäkerroksen valtalaji on soreahiirenporras, minkä lisäksi on muun muassa rönsyleinikkiä ja ahomansikkaa. Etenkin aukkoisissa kohdissa on lisäksi metsäkortetta, kastikoita sekä hieman metsäalvejuurta, nurmilauhaa, vuohenputkea ja korpikaislaa (kosteimmissa paikoissa). Pohjakerros on hyvin aukkoinen sisältäen suikerosammalia, isomyyränsammalta, palmusammalta, korpikarhunsammalta ja myös hieman metsäkerrossammalta ja seinäsammalta. Uoman rannalla on isomyyränsammaleen lisäksi lapasammalta (*Pellia* sp.) ja paanusammalta (*Calypogeia* sp.).

21	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kangaskorvet (CR)	3	B	B	0,38 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Suomen vastuuluontotyyppi kangas- ja aitokorvet			

Noin 60-vuotias luonnontilaisen kaltainen ja runsaslahopuustoinen korpi. Korven vieressä menevä uoma on todennäköisesti ihmisen muovaama. Korpi on suurelta osin tiheäpuustoinen, valtalajeina ovat kuusi ja hieskoivu. Osa puista on järeitä. Tiheän puuston takia kenttäkerros on niukka, mutta sisältää paikoitellen oravanmarjaa, metsätähteä, metsäalvejuurta, mustikkaa, käenkaalia ja metsäimarretta. Myös pohjakerros on aukkoinen sisältäen niukasti seinäsammalta, metsäkerrossammalta, kynsisammalia, suikerosammalia, lehvasammalia ja painanteissa rahkasammalia. Kangaskorvet kuuluvat Suomen vastuuluontotyyppisiin.

22	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Koivuluhdet (DD)	3	B	B	0,16 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) metsäluhdet (9080) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (luhdet)			

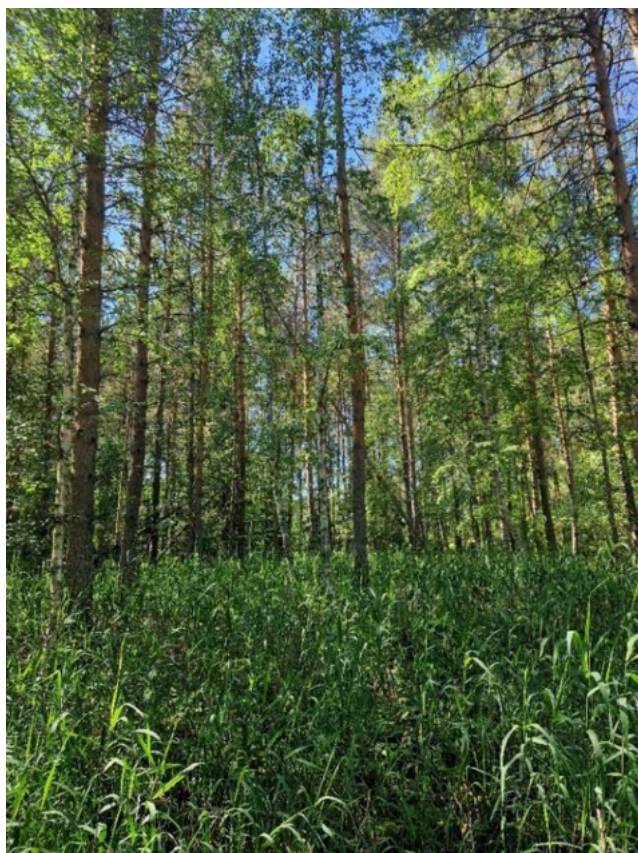
Uoman varrella oleva luonnontilaisen kaltainen metsäluhta, jonka pääpuulaji on hieskoivu ja seassa on mäntyä sekä alikasvoksena kuusta. Kenttäkerroksen valtalajeina ovat vehka ja järviruoko, lisäksi on kurjenjalkaa ja terttualpia. Runsas järviruoko ei ole tyypillinen metsäluhdille, vaan kuvaa enemmänkin avoluhtia. Metsäluhta ei siis ole täysin edustava, vaikka alueen luontopiirteet ovatkin arvokkaita. Pohjakerroksessa on korpi-, vaalea- ja okarahkasammalta sekä paikoitellen luhtakuirisammalta ja tihkusammalta (*Oncophorus* sp.). Alue täyttää metsälain erityisen tärkeän elinympäristön (luhdet) kriteerit.

23	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Metsäluhdet (DD) ja Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	3	C	C	0,55 ha

Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) metsäluhdet (9080) + lehdot (9050)
---	---

Näyttävä, ojitetun uoman varrelle syntynyt 0,55 hehtaarin kokoinen luhta- ja lehtokokonaisuus, jonka pääpuulaji on varttunut mänty. Alueen koillisreunan vierellä on raivattu metsää. Alue jakautuu koillispuolelta metsäluhtaan ja lounaispuolelta kosteaan runsasravinteiseen lehtoon, mutta kasvillisuus ei ole tyypeille täysin ominaista. Vanhoissa ilmakuvissa alue on ollut jo ainakin 1930-luvulta ojitettua peltoa, johon on todennäköisesti myöhemmässä vaiheessa istutettu mäntyä. Lehto saattaa olla myös turvelehto eli kuulua turvekankaisiin, sillä lähellä on suota ja lehtoa ympäröi ojitusojat. Alueen toinen puoli viittaa luhtaan runsaan järviruo'on vuoksi, vaikka sijainti pelkän ojan varrella ja mänty pääpuulajina onkin luhdalle epätypillinen. Männyn seassa on runsaasti hieskoivua sekä hieman kuusta alikasvoksena. Puusto on avonaista. Metsäluhdassa kasvaa järviruo'on lisäksi paikoitellen lyhytkasvuista mesiangervoa, huopaohdaketta, suorvokkia, rantamataraa, metsäalvejuurta, rätvänää, nurmilauhaa, harmaasaraa, kalvaspiippoa ja kalvassaraa. Pohjakerros on aukkoinen, paikoitellen on luhtakuirisammalta, otaluhtasammalta ja suikerosammalia. Lounaispuolen lehdossa valtalajina on metsäkorte, jonka lisäksi esiintyy koiranputkea ja nokkosta, mesiangervoa, metsäalvejuurta, rönsyleinikkiä ja käenkaalia. Pohjakerroksessa on paikoitellen suikerosammalia. Alueen järviruo'on ja männyin vallitsema luhta-lehtokokonaisuus uoman varrella ei ole tavanomaista, mikä kohottaa alueen luontoarvoa. Lisäksi alueen luoteisosassa havaittiin erittäin uhanalaista ja rauhoitettua kirjopapurikkoa.

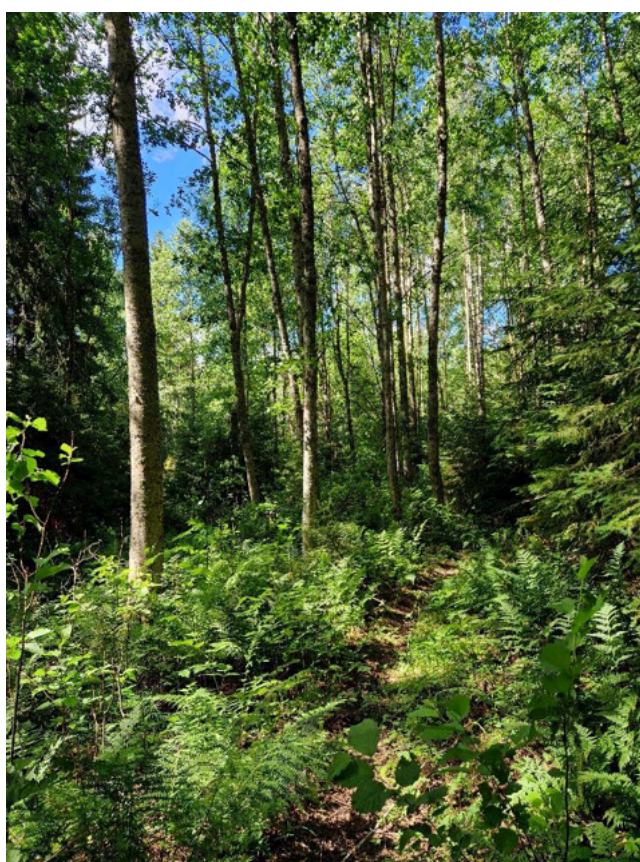
24	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Lehtokorvet (EN) ja Havumetsävyöhykkeen norot (DD)	1	B	B	0,54 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (lehtokorvet + purot ja norot) Vesilain 2:11 §:n suojeltu vesiluontotyyppi (noro)			

Paikoitellen kuivahtaneen noron varrella oleva lehtokorpi, jonka pääpuulajina on varttunut kuusi. Seassa kasvaa hieskoivua sekä hieman terva- ja harmaaleppää. Alueen kaakkoispään poikki menee mopojen ura ja pieni silta, mutta muuten alue on luonnontilaisen kaltainen. Eriasteista lahoppuuta on jonkin verran. Pensaskerroksessa on puiden taimien ja vadelman lisäksi vaateliamppina lajeina näsiä, lehtokuusama ja koiranheisi. Monilajisen kenttäkerroksen valtalajeina ovat mesiangervo, soreahiirenporras, metsäkorte, suo- ja korpiorvokki, rönsyleinikki ja käenkaali. Korpiorvokki on alueellisesti uhanalainen laji. Lisäksi esiintyy muun muassa pitkäpääsaraa, valkovuokkoa, ojakellukkaa ja kevätleinikkiä. Paikoitellen esiintyvä kevätlinnunsilmä, huopaohdake ja sukelitto viittaavat lähteisyyteen. Kosteimmissa paikoissa ja norossa on vehkaa, rentukkaa, terttualpia, rantamataraa ja korpikaislaa. Pohjakerros on monilajinen ja sisältää muun muassa lehväsamalia, suikerosamalia, palmusammalta, metsäliekosammalta ja lapasammalta (*Pellia* sp.). Molemmat luontotyypit sopivat metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin, ja noro kuuluu vesilain suojeltuihin vesiluontotyyppisiin. Alueen rajaukseen on sisällytetty myös lehtokorven ja noron lounaispuolella vähäravinteisemmässä mutta runsalahoppuustoisessa korvessa menevä noro sekä pienialainen metsäkortekorpi.

25	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)	3	C	C	0,84 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050)			

Tuore keskiravinteinen lehto (vasemmanpuoleinen kuva), jonka lounaisreuna vaihtuu pieneltä alalta kosteampaan ja ravinteisempaan lehtoon (oikeanpuoleinen kuva). Lehdon puusto on varttunutta, noin 90-vuotiasta jokseenkin tasaikäistä kuusta, jonka seassa on rauduskoivua ja haapaa. Osa puista on järeitä ja eriasteista lahoppuuta on jonkin verran. Alueella kulkee mopojen polkuja ja metsään on kaivettu kuoppa. Lehto on todennäköisesti metsätalouskäytössä, mutta lajisto edustaa tuoreita keskiravinteisiä lehtoja hyvin. Kenttäkerroksessa on muun muassa käenkaalia, metsäkastikkaa, oravanmarjaa, kieloa, lillukkaa, mustikkaa, sudenmarjaa, metsäorvokkia ja valko- sekä sinivuokkoa. Pohjakerroksessa on suikerosammalia, lehväsammalia, metsäliekosammalta ja kangasmetsäsammalia. Lounaisreunassa on harmaaleppää, lehtokuusamaa ja näsiää sekä rehevämpää kasvillisuutta, erityisesti soreahiirenporrasta.

26	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	3	C	C	1,63 ha

Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050)
---	--

Kostea runsasravinteinen lehto, jossa menee kuivunut, mahdollisesti ihmisen muokkaama uoma. Alueen reunassa uoman pohjoispuolella lehto vaihtuu korveksi. Lehto on todennäköisesti metsätalouskäytössä, sillä puusto on tasaikäistä, alueella menee peittynyt metsäkoneura ja alueelta löytyi vanhoja risukasoja. Puuston valtalaji on noin 40-vuotias hieskoivu, jonka seassa on harmaaleppää ja etenkin korven puolella kuusta. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi tuomea, mustaherukkaa, vadelmaa ja yksittäinen näsiä. Kenttäkerroksessa runsaita ovat mesiangervo, metsäalvejuuri, soreahiirenporras, korpi- ja metsäimarre, käenkaali, metsäkorte, suo- ja korpiorvokki, nokkonen, tesma, kastikat ja nurmilauha. Korpiorvokki on alueellisesti uhanalainen laji. Kosteimmissa paikoissa on muun muassa korpikaislaa, rentukkaa ja rantamataraa. Pohjakerros on monilajinen sisältäen lehväsamalia, suikerosamalia, isokastesamalta, isomyyränsamalta ja palmusamalta. Kuivahtaneessa uomassa ja korven mutapinnalla esiintyy okarahkasamalta, luhtakuirisamalta, hetealvesamalta, keuhkosamalta ja lapasamalta (*Pellia* sp.). Korvessa on myös kangasmetsäsamalia. Keväällä viitasammakkokartoituksen yhteydessä korvessa havaittiin runsaasti kevätlinnunsilmää, mikä yhdessä joidenkin sammalien kanssa viittaa lähteisyyteen.

27	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)	3	C	C	0,76 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050)			

Pellon ja tien väliin jätetty kostea runsasravinteinen lehto, jonka keskellä menee kausikuiva uoma. Uoma voi olla joskus ihmisen kaivama. Alueella on hieman roskia ja kulttuurikasveja, mitkä vähentävät alueen luonnontilaisuutta. Lehdon pääpuulajina on koivu, minkä lisäksi alueen koillispäässä on järeää haapaa ja lounaispäässä harvoja kuusia alikasvoksena. Pensaskerroksessa on pihlajaa, kiiltopajua ja vadelmaa. Kenttäkerroksen valtalajeina ovat erittäin runsas lehtopalsami ja vuohenputki, myös korpikastikka on runsas. Kenttäkerroksessa on lisäksi rönsyleinikkiä, mesiangervoa ja koiranputkea, sekä kulttuurivaikutteisina lajeina pelto-ohdaketta, leskenlehteä, voikukkaa ja juolavehnnää. Uoman varrella on terttu- ja ranta-alpia sekä luhtalemmikkiä. Pohjakerros on aukkoinen, siellä täällä on suikerosammalia, isomyyränsammalta, metsäliekosammalta ja seinäsammalta.

28	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet (EN)	3	B	B	0,71 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) pikkujoet ja purot (3260) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (purot ja norot) Vesilain 3:2 §:n vesistö (vesistön muuttaminen luvanvaraista)			

Osittain peltojen läpi mutkitteleva puro, jossa virtaa vaihtelevia määriä vettä. Paikoitellen vettä virtaa melko paljonkin, paikoitellen hyvin vähän. Puro on mutkitteleva ja luonnontilaisen kaltainen, vaikka sen lähellä on peltoja. Peltojen ja puron väliin on jätetty muutaman metrin suojavyöhyke. Luonnontilaa heikentää vieraslaji isotuomipihlaja, jota alueelta löydettiin hieman. Puron varrella on sekä kangasmetsää että lehtoa. Puusto on noin 50-vuotiasta, mutta osa puista on vanhoja ja järeitä. Eriasteista lahoppuuta on melko paljon. Alueella esiintyy kuusta, hies- ja rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää, tuomea ja muutama vaahtera.

Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi puna- ja mustaherukkaa, taikinamarjaa, lehtokuusamaa, vadelmaa, kiiltopajua, tervaleppää ja pihlajaa. Puusto on usein tiheää ja pensaskerros on paikoitellen ryteikköinen. Purossa on monipuolinen kasvillisuus, siellä esiintyy muun muassa punakoisoa (paikoitellen runsaasti), ratamosarpiota, rentukkaa, vehkaa, terttualpia, korpikaislaa, rantayrttiä ja -minttua, luhtalitukkaa, keltakurjenmiekkaa, rantamataraa, järvikortetta ja ulpukkaa. Rannoilla on vaihtelevasti lehtojen ja kangasmetsien kasvillisuutta. Puron kiviin on kiinnittynyt runsaasti isonäkinsammalta, ja rannoilla on muun muassa suikerosammalia, lehvasammalia, isomyyränsammalta, lehtohaivensammalta, metsäliekosammalta, palmusammalta ja kangasmetsäsammalia. Puro sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin (purot ja norot). Purojen muuttaminen on vesilain nojalla luvanvaraista. Luonnontilaisen kaltaisena puro lähimetsineen muodostaa monimuotoisuutta turvaavan kokonaisuuden.

29	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	3	C	C	0,66 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050)			

Kostea keskiravinteinen lehto, jossa noin 30-vuotias koivu on pääpuulajina. Koivun seassa on hieman harmaaleppää, kuusta ja muutama vaahtera. Lahopuuta on lähinnä vanhoina kantoina. Puusto on tasaikäistä, joten lehto saattaa olla metsätalouskäytössä. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi tuomea, mustaherukkaa, taikinamarjaa, vadelmaa, yksittäinen näsiä ja vieraslajina hieman isotuomipihlajaa. Kenttäkerroksessa on saniaisia (etenkin soreahiirenporrasta), rönsyleinikkiä, valkovuokkoa, kieloa, jänönsalaattia, nurmilauhaa ja metsäkastikkaa. Pohjakerros on aukkoinen: metsäliekosammal on runsain, paikoitellen on isomyyränsammalta, suikerosammalia ja kangasmetsäsammalia.

30	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)	3	B	B	0,25 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut)			

Kosteaa keskiravinteinen lehto, jossa noin 30-vuotias harmaaleppä on pääpuulajina. Harmaaleppä on hieskoivua ja kuusta. Lehdossa on hieman eriasteista lahoppuuta, ja se on luonnontilaisen kaltainen, vaikka puusto on nuorta. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi tuomea, mustaherukkaa, taikinamarjaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksen valtalajeja ovat metsäalvejuuri, rönsyleinikki ja valkovuokko, lisäksi on muun muassa metsäimarretta, metsäkortetta, käenkaalia, korpikastikkaa ja metsäorvokkia. Pohjakerros on aukkoinen, ja sisältää suikerosammalia, lehvasammalia, isomyyränsammalta ja metsäliekosammalta. Lehto sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

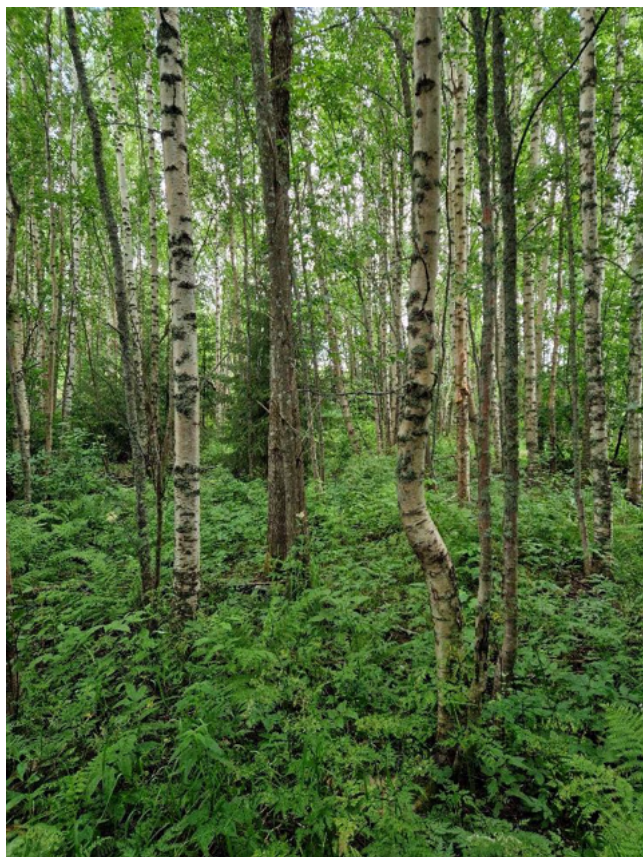
31	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kuivat keskiravinteiset lehdot (NT)	3	B	B	0,37 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Silmälläpidettävä luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät lehtolaikut)			

Kivikkoisessa rinteessä oleva kuiva keskiravinteinen lehto, jossa noin 30-vuotias pihlaja on valtalaji. Pihlajan seassa kasvaa koivuja, haapaa, raitaa ja harvoja kuusia. Puusto on vaihtelevasti tiheää ja aukkoista. Lahopuuta on vähän. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi katajaa, taikinamarjaa, vadelmaa ja vaahteraa. Kenttäkerroksen valtalaji on kielo, jonka seassa on muun muassa valko- ja sinivuokkoa, ahomataraa, nuokkuhelmikkää, keltanoita, lillukkaa, metsäkastikkaa, metsälauhaa, mustikkaa ja saniaisia. Pohjakerroksessa on metsäliekosammalta, lehtoruusukesammalta, suikerosammalia, kynsisammalia, seinäsammalta ja metsäkerrossammalta. Lähellä aluetta on aitojen perusteella ollut metsälaidunnusta, joten tätäkin aluetta on ehkä joskus laidunnettu. Lehto sopii metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

32	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat runsasravinteiset lehdot (VU) ja Kosteat ruohoniitty (CR)	3	C	C	0,3 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) lehdot (9050) + kosteat suurruohoniityt (6430)			

Ojan vieressä oleva kostea runsasravinteinen lehto ja suurruohoniitty. Aitojen perusteella lähialueella on joskus ollut laidunnusta. Lehdossa puusto on noin 30-vuotiaista hieskoivua, jonka seassa on raitaa, harmaaleppää ja kuusta. Pensaskerroksessa on tuomea, vadelmaa ja yksittäinen näsiä. Monipuolisen kenttäkerroksen valtalajit ovat koiran- ja vuohenputki, mesiangervo, nokkonen ja soreahiirenporras. Lisäksi esiintyy muun muassa kastikkaa, koiranvehnää, huopaohdaketta, ojakellukkaa, rönsyleinikkiä, käenkaalia ja keltaängelmää. Aukkoisessa pohjakerroksessa on suikerosammalia, lehtohaivensammalta, isomyyränsammalta ja isokastesammalta. Lehto rajautuu koillisessa kosteaan niittyyn, jossa on suurruohoja (ja paikoittain järviruokoa) sekä pajuja. Luonnontilaisuus ja edustavuus on arvioitu lehdon mukaan; niitylle ei perinnebiotooppina arvioida luonnontilaisuutta, eikä kyseinen niitty ole kovin edustava muun muassa pensoittumisen takia.

33	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Aitokorvet (EN) ja Korpirämeet (EN)	1	B	C	2,41 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Valtion muu suojelualue Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Suomen vastuuluontotyyppi kangas- ja aitokorvet			

Valtion suojelualueella sijaitseva alue, jonka lounaisosan mustikkakorpi vaihtuu keskiosassa puolukkakorpeen ja lopulta koillisosassa korpirämeeseen. Alueen keskellä on lisäksi pieni puolukkatyyppin kivikkoinen kohouma. Alue on luonnontilaisen kaltainen, ja eriasteista lahoppuuta on jonkin verran. Mustikkakorvessa puusto on melko tiheää kuusta, jonka seassa on hieskoivua. Korpirämeelle mentäessä kuusen ja koivun yllä kasvava mänty on hieman vanhempaa ja kasvaa harvemmassa. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi virpajua. Mustikkakorven kenttäkerroksessa on runsaan mustikan lisäksi puolukkaa ja pallosaraa. Pohjakerroksessa on seinäsammalta, metsäkerrossammalta, kynsisammalia, punarahkasammalryhmän sammalta ja korpi-, pallopää- sekä vaalearahkasammalta. Puolukkakorpeen ja korpirämeeseen mentäessä sammalistossa on lisäksi räme- ja kangasrahkasammalta, kangas- ja korpikarhunsammalta sekä suonihuopasammalta. Kasvillisuudessa on metsävarpujen ja pallosaran ohella suopursua, juolukkaa, kanervaa, lakkaa, kangasmaitikkaa, tupasvillaa ja hieman maariankämmeekkää. Aitokorvet (mustikka- ja puolukkakorpi) kuuluvat Suomen vastuuluontotyyppeihin. Lisäksi pallopäärahkasammal sisältyy EU:n luontodirektiivin V-liitteeseen.

34	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Varputurvekangas	1	C	0	0,49 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Valtion muu suojelualue			

Valtion suojelualueella sijaitseva entinen isovarpuräme, joka on lähialueen ojituksen seurauksena muuttunut varputurvekankaaksi. Alue on mahdollista ennallistaa. Pääpuulaji on mänty, jonka seassa kasvaa harvakseltaan kitukasvuista kuusta ja hieskoivua. Kenttäkerroksen valtalajeja ovat isovarpurämeelle tyypilliset suopursu ja juolukka sekä ojituksen seurauksena alueelle sopeutunut mustikka. Lisäksi alueella on paikoitellen variksenmarjaa, karpaloa, lakkaa, pallosaraa, tupasvillaa ja epätyypillisesti järviruokoa. Pohjakerroksessa on kangasmetsien lajeja (seinäsammal, kangaskynsisammal, metsäkerrossammal) ja suolajeja (räme- ja kangasrahkasammal, punarahkasammalryhmän sammal, suonihuopasammal). Korkeimmilla mätillä on hieman jäkäliä.

35	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Aitokorvet (EN)	3	C	C	0,26 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Suomen vastuuluontotyyppi kangas- ja aitokorvet			

Luonnontilaltaan hieman heikentynyt metsäkortekorpi. Alueella menee vanha metsäkoneura ja siellä täällä on vanhoja hakkuutähteitä. Ympäröivää metsää on käsitelty. Lajisto on kuitenkin metsäkortekorvelle tyypillistä, vesitalous on luonnontilaisen kaltainen ja lahoppuuta on jonkin verran. Puuston valtalajina on kuusi, jonka seassa kasvaa hieskoivua ja hieman harmaaleppää. Kenttäkerroksen ehdoton valtalaji on metsäkorte, jonka seassa on muun muassa mustikkaa, metsätähteä, metsäalvejuurta, suo-orvokkia, nuokkotalvikkia, kastikkaa, pallosaraa ja hentosaraa. Hentosara on koko Suomessa silmälläpidettävä laji, ja alueellisesti se on uhanalainen. Pohjakerroksen valtalaji on korpirahkasammal, jonka seassa on muun muassa vaalearahkasammalta. Mättäillä esiintyy seinäsammalta ja metsäkerrossammalta. Aitokorvet kuuluvat Suomen vastuuluontotyyppisiin.

36	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Sarakorvet (EN)	3	B	B	0,90 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot)			

Luonnontilaisen kaltainen lähes hehtaarin kokoinen sarakorpi, jossa on luhtaisia ja rämeisiä piirteitä sekä joitain vaateliaita lettoisuuteen viittaavia lajeja. Muiden suoluontotyyppien piirteet laskevat suon edustavuutta, vaikka se muuten onkin luontoarvoiltaan arvokas alue. Suon lähellä on avohakkuu. Lahopuuta on hieman esimerkiksi keloina. Suon valtalajina on hieskoivu, minkä lisäksi esiintyy mäntyä, kitukasvuista kuusta ja hieman tervaleppää. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi virpa-, pohjan- ja siropajua. Kenttäkerroksen valtalajit ovat suokorte, raate ja jouhisara. Paikoitellen runsaina esiintyy hirssi- ja tuppisaraa, rätvänää sekä suo-orvokkia. Luhtaisuudesta kertovat paikoitellen esiintyvä kurjenjalka, luhtarölli, jokapaikansara ja korpikastikka. Lisäksi välipinnoilla on hieman riippasaraa, pullosaraa, tähtisaraa ja maariankämmeekkää, ja mättäillä kasvaa karpaloa, pyöreälehtikihokkia, pikkutalvikkia, puolukkaa, mustikkaa ja juolukkaa. Pohjakerros on monimuotoinen. Mätäs-pinnoilla on muun muassa vaalea-, siro-, hete-, ja pallopääraahasammalta, seinäsammalta, korpikarhunsammalta ja suonihuopasammalta. Välipinnoilla ja pienialaisilla rimpipinnoilla esiintyy letto- ja okarahkasammalta, lehvasammalia, luhtakuirisammalta, lettonauhasammalta ja sirppisammalia (*Sarmentypnum* sp./*Scorpidium* sp.). Pallopääraahasammal sisältyy EU:n luontodirektiivin V-liitteeseen. Suo on jo aiemmin sisällytetty metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin, ja se täyttää kriteerit edelleen.

37	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Ruohokorvet (EN)	3	B	C	0,76 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö (ruohokorvet)			

Edellisestä sarakorvesta vaihtunut luhtainen ruohokorpi, jossa hieskoivu ja kuusi ovat valtalajeina, ja seassa kasvaa paikoitellen runsaastikin terva- ja harmaaleppää, etenkin alueen eteläpäässä. Myös mäntyä esiintyy hieman sarakorpeen päin mentäessä. Puusto on melko tiheää. Korpi on luonnontilaisen kaltainen, mutta sijaitsee hakkuun vieressä. Lahopuuta on jonkin verran. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi virpajua. Alueen pohjoispään kenttäkerroksessa vallitsee vehka, kun taas eteläpäässä korpikaisla, kastikka ja järvikorte ovat vallitsevia. Lisäksi alueella esiintyy rentukkaa, terttualpia, kurjenjalkaa, raatetta, suo-orvokkia, maariankämmeekkää, rätvänää, luhtasaraa ja tähtisaraa. Mättäillä on puolukkaa ja mustikkaa. Hakkuun lähellä on runsaasti metsäkortetta. Pohjakerroksessa on luhtakuirisammalta, rahkasammalia (muun muassa okarahkasammalta), lehvasammalia (muun muassa kiiltolehvasammalta), ja mättäillä rämerahkasammalta, palmusammalta ja kangasmetsäsammalia. Korpi on jo aiemmin sisällytetty metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin, ja se täyttää kriteerit edelleen.

38	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Tervaleppäluhdet (EN)	3	C	C	0,43 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Metsälain 10 §:n erityisen tärkeä elinympäristö			

Edellä kuvatusa ruohokorvesta vaihtuva kuusettunut tervaleppäluhta, jonka luonnontilaisuus ja edustavuus on laskenut lähialueen ojitusten vuoksi. Tervaleppäluhta sijaitsee vanhan kuivuneen uoman paikalla. Eriasteista lahoppua on melko paljon. Alueen valtalaji on tervaleppä, jonka alikasvoksena on kuusta ja seassa muutama hieskoivu. Tervaleppäluhdan edustavuutta alentaa runsas kuusettuminen. Kenttäkerros on aukkoinen etenkin kuivuneiden rimpien kohdalla. Runsaimpia lajeja ovat korpi-imarre, soreahiirenporras, suorvokki ja puiden tyvimättäillä käenkaali. Lisäksi paikoitellen esiintyy metsäalvejuurta, metsäimarretta, vehkaa, terttualpia, rentukkaa, järvikortetta, mesiangervoa, lillukkaa ja oravanmarjaa. Pohjakerros on pääosin paljas, välillä esiintyy lähinnä lehväsamalia. Alue on aiemmin sisällytetty metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin rehevänä korpena, mutta alueen nykytila ei täysin kuvaa mitään metsälain elinympäristöä.

39	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Kosteat ruohoniityt (CR)	3	-	C	0,45 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) kosteat suurruohoniityt (6430)			

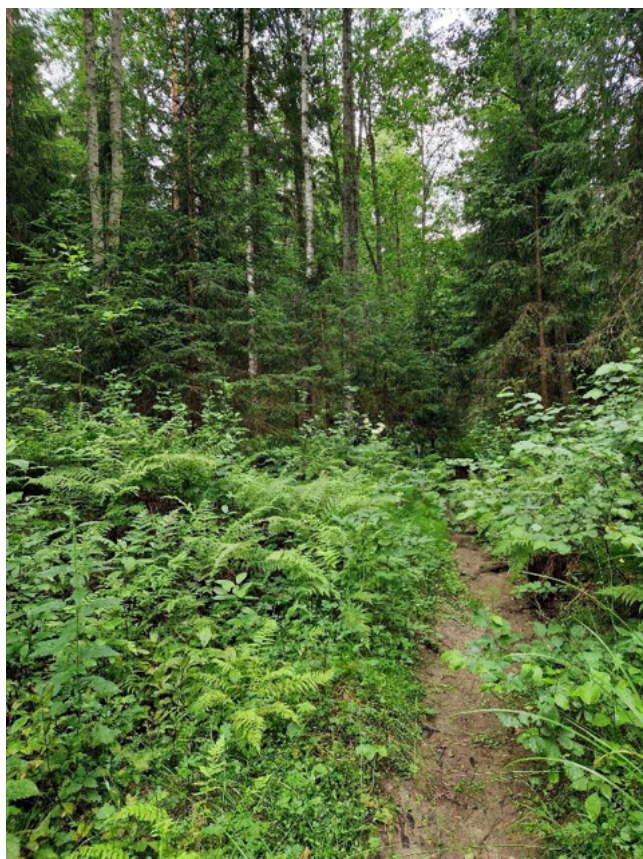
Alueella esiintyy korven seassa kolme niittyä, joissa on ruohoista kasvillisuutta. Niityt kattavat rajatun alueen kokonaispinta-alasta noin 0,1 hehtaaria. Niittyjen luoteispuolella on ojituksia ja kaakkoispuolella pelto. Niittyjen reunoilla on noin 40-vuotiaista kuusta, hieskoivua ja hieman mäntyä. Alueen länsiosan niityllä (vasemmanpuoleinen kuva) esiintyy muun muassa kastikkaa, mesiangervoa, kurjenjalkaa, rentukkaa, jokapaikansaraa, järvikortetta, suo-orkkua ja lettorahkasammalta. Alueen keskellä olevalla niityllä (ei kuvaa) esiintyy muun muassa kastikkaa, mesiangervoa, suo-orkkua, rantamataraa, rentukkaa, suoputkea, metsäalvejuurta, okarahkasammalta, luhtakuirisammalta ja lehväsammalia. Alueen itäosan niityllä (oikeanpuoleinen kuva) esiintyy muun muassa kastikkaa, jouhivihvilää, soreahiirenporrasta, kurjenjalkaa, mesiangervoa, järvikortetta, rantamataraa ja okarahkasammalta. Kuvien niityillä esiintyy myös virpajua. Niittyjen edustavuus on riippuvainen niityn hoidosta, ja nykyinen edustavuus on arvioitu oletuksella, että niittyjä ei hoideta. Hoidetun niityn edustavuus paranee, sillä ilman hoitoa sen lajikoostumus yksipuolistuu ja puut ja pensaat valtaavat alaa. Luonnontilaisuutta ei sovelleta perinnebiotooppeihin.

40	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Varttuneet havupuuvallaiset lehtomaiset kankaat (NT)	4	C	C	0,74 ha

Rajausperuste ja kohdetta Silmälläpidettävä luontotyyppi
koskeva lainsäädäntö

Noin 80-vuotias tuoreen- ja lehtomaisen kankaan metsä, jossa kulkee todennäköisesti ihmisen kaivama kuivunut uoma. Alueen eteläpäässä on tuoretta kangasta, joka vaihettuu uoman lähellä lehtomaiseksi kankaaksi. Lahopuuta on hieman. Kangasmetsän puuston valtalaji on kuusi, uoman varrella on myös harmaaleppää ja hieskoivua sekä pensaskerroksessa vadelmaa ja mustaherukkaa. Tuoreella ja lehtomaisella kankaalla on luontotyypeille ominainen lajisto. Uoman lähellä lehtomainen kangas rehevöityy: kenttäkerroksessa saniaiset, metsäkorte, käenkaali, lillukka ja valkovuokko ovat runsaita. Sammallaajisto on monimuotoinen sisältäen suikerosammalia, lehväsammalia, isokastesammalta, isomyyränsammalta, lehtohaivensammalta, niitty- ja metsäliekosammalta sekä kangasmetsäsammalia. Kuivuneessa uomassa on korpikaislaa, rentukkaa, rönsy- ja ojaleinikkiä, luhtakuirisammalta ja lapasammalta (*Pellia* sp.). Alue sisällytettiin huomionarvoisiin kohteisiin ennen kaikkea rehevän uomanvarsikasvillisuuden vuoksi.

41	Arvoluokka	Luonnontila	Edustavuus	Pinta-ala
Aitokorvet (EN)	3	D	D	0,62 ha
Rajausperuste ja kohdetta koskeva lainsäädäntö	Uhanalainen luontotyyppi Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I) puustoiset suot (91D0) Suomen vastuuluontotyyppi kangas- ja aitokorvet			

Mustikkakorven kaltainen korpi, jonka kasvillisuus ei ole täysin edustavaa lähistöllä tehtyjen hakkuiden ja ojitusten vuoksi. Korvessa menee myös metsäkoneen uria ja hakkuutähteitä on jätetty alueelle jonkin verran. Vanhojen ilmakuvioiden perusteella alue on joskus ollut lähes puutonta suota. Korven pääpuulaji on kuusi, jonka seassa on hieman hieskoivua ja mäntyä. Kenttäkerroksessa pallosara on hyvin runsas, lisäksi esiintyy tupasvillaa, harmaasaraa, mustikkaa, puolukkaa ja lakkaa. Pohjakerroksessa on korpi- ja rämerahkasammalta sekä punarahkasammalryhmän sammalta, mättäillä on korpikarhunsammalta ja kangasmetsäsammalia. Korven reunoilla ja metsäkoneurissa kasvaa korpikastikkaa, nurmilauhaa, metsäkortetta, kurjenjalkaa, tähtisaraa ja hentosaraa. Hentosara on alueellisesti uhanalainen laji. Aitokorvet kuuluvat Suomen vastuuluontotyyppiin.

